

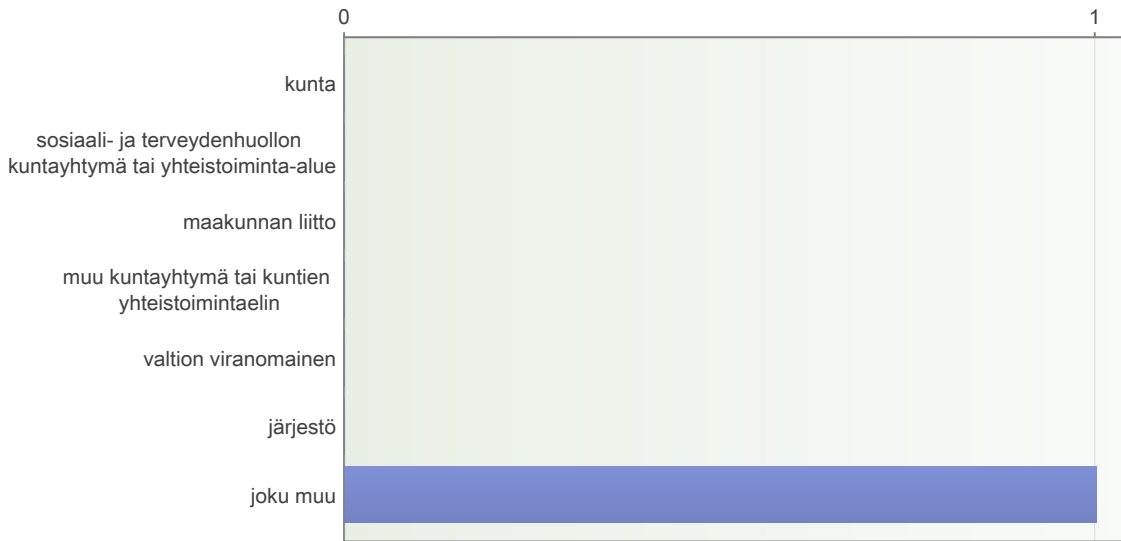
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Satu Ojala	Satu Ojala	satu.ojala@uta.fi		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: joku muu

- Sosiaalipolitiikan tutkijatohtori (Tampereen yliopisto)

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Yhdenvertaisuus on monelta osin vaikea saavuttaa esitetyllä tavalla.

1. Palvelulupaus, joka asetetaan mitä todennäköisimmin minimitasolle, tulee tarkoittamaan, että vauraampi väestönosa ostaa ja heille tarjotaan lisäpalveluja. Meille tullaan markkinoimaan ja myymään sote-palveluita verorahoitteisten palvelujen yhteydessä – ja tämä markkinointi tehdään myös osin verorahoilla, koska uudistuksessa ehdotetaan yksityisten toimijoiden tuomista sote-kentälle merkittävässä määrin.

Sote-peruspalvelut tulisivat tuottaa lähtökohtaisesti mieluummin riittävän laajuisina määrällisesti ja laadullisesti, ilman tarvetta lisäpalveluiden hankinnalle. Yksityiseltä voi itse kukin ostaa lisäksi, mitä haluaa. Samalla peruspalvelut tulisi tehdä maksuttomiksi, jotta yhdenvertaisuus paranisi.

2. Työterveyshuollon jättäminen ennalleen tarkoittaa, että väestön terveyserot säilyvät. Työterveyshuolto tulisi vielä ottaa pakettiin mukaan, jotta uudistus voisi onnistua tavoitteissaan.

3. Alueelliset erot eivät poistu, vaan maakuntien palvelutarjonta tulee eriytymään. Siirtyminen kuntien varassa olevasta sotesta isommille alueille on hyvä, mutta nyt ministeriön ehdottama raami on niin väljä, että lopputulokset voivat olla hyvinkin monenlaiset. Samoin alueiden reuna-alueille kohdistuu ongelmia. Reunoilla asuvien ihmisten valinta eri maakunnissa olevien palveluiden välillä tulisikin mahdollistaa.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Tilaaja-tuottaja-malli on merkittävä kustannusriski. Tästä hallinnollisesti monimutkaisesta mallista tulisi lakiesityksissä luopua, koska se heikentää maakuntien mahdollisuuksia keskittyä ytimeen eli ihmisten sote-palveluiden luomiseen, ja ohjaa resursseja ja rahaa hallinnollisen kuvion synnyttämiseen ja pyörittämiseen.

Kustannusriskin muodostaa yhdessä ja erikseen myös se, että uudistuksessa julkista tahoa on tarkoitus yhtiöittää. Julkinen, kattava palvelujärjestelmä on kuitenkin ollut hyvinvointivaltion kantava rakenne. Yhdessä tulojen tasauksen kanssa on luotu oikeudenmukainen, melko korruptoitumaton ja turvallinen yhteiskunta. Ehdotettu rakenne haastaa saavutetun, kuitenkin melko hyvin ja ennustettavasti toimivan yhteiskuntajärjestelmän.

Sote-palvelut voi siirtää isompiin käsiin, se on tarkoituksenmukaista, mutta samanaikainen yhtiöittäminen tulee jättää tekemättä.

Sosiaali- ja terveystalouteen liitettävät yhtiöittämisen ja kilpailuneutraaliteetin ajatukset ovat ristiriidassa yhteiskuntatutkimuksen kanssa, ja ne ovat dramaattisempi muutosehdotus, kuin ehkä osataankaan ajatella.

Sote-lakiesityksissä uudistuksen tavoitteet terveyserojen kaventamisesta ja palvelujen integraatiosta ovat hyvin perusteltuja niin sosiaalisista kuin taloudellisista lähtökohdista.

Tilaaja-tuottaja-malliin ja julkisten palveluiden yhtiöittämiseen nojaava rakenne on kuitenkin tavoitteisiin nähden kankea ja sosiaalisesti ja taloudellisesti riskaabeli.

Lakipaketissa ei arvioida, eikä kyetä konkretisoimaan, miten ehdotettu rakenne vastaa tavoitteisiin. Kysymykset ministeriö on kiertänyt sanomalla, että maakunnat vastaavat toteuttamisesta. Ministeriö ei voi kuitenkaan antaa sellaista raamia eikä säätää sellaista lakia, jota ei voi järkevästi toteuttaa.

Tilaaja-tuottaja-mallissa palvelun tilaaja haluaa toki asiakkaan parasta, mutta ei voi viime kädessä vastata parhaan tuottamisesta itse. Tilaaja joutuu tuottamaan uutta byrokratiaa kuten vinoja pinoja asetuksia ja ohjeita, joissa määritellään tilattavien palveluiden minimitasoa, sekä kilpailutetaan, tehdään sopimuksia ja käytetään aikaa ja rahaa valvontaan.

Yhdysvalloissa on nähty tuhansivuisia vanhusten hoitoa koskevia ohjeistuksia, koska voittoa tavoittelevat palveluntuottajat eivät välttämättä tee asiakkaan eteen muuta kuin säädetyn minimin.

Tuottaja puolestaan pyrkii ensisijaisesti miellyttämään tilaajaa ja turvaamaan oman toimintansa jatkuvuuden. Tuottajan intressissä on esittää valvojalle, että se tuottaa laadukasta palvelua. Palvelu itsessään voi olla laadukasta – tai se voi olla olematta. Asiakas on vasta toisella sijalla.

Toinen uusi byrokratian porras on tuottajan hallinto, joka johtaa ja vastaa kilpailutuspyyntöihin. Tällaista porrasta ei tarvita, mikäli julkinen taho toteuttaa palvelut tai tarvittaessa tilaa ne ilman yhtiöittämisvaadetta.

Niin tilaaja-, tuottaja- kuin valvontaorganisaatioihinkin on palkattava uutta henkilöstöä pelkkään hallinointiin. Onko tämä tarkoituksenmukaista verorahojen käyttöä?

Maakuntauudistus on jo sinällään valtava uudistus. Pääkaupunkiseudun esitys tästä poikkeamisesta perustuu jo ymmärrykseen siitä, että esitetty rakenne, jossa julkinen taho yhtiöitettäisiin, on hyvin monimutkainen.

Jättämällä lakiesityksistä yhtiöittäminen pois helpotetaan myös muutoksen tekemistä maakunnissa lähivuosina, ja voidaan paremmin hallita sen kustannuksia. Myös yksityiset toimijat hyötyvät siitä, että julkinen taho toimii ennustettavasti, eikä ole monen vuoden ajan valtavan uudistuksen kourissa.

Yhtiöittämisvaateen peruminen ei estäisi sitä, etteivätkö maakunnat voisi kilpailuttaa ja tilata niitä palveluja, joita on tarkoituksenmukaista hankkia yhteisöiltä, järjestöiltä tai yksityisiltä markkinoilta.

Yhteistyöstä, jota kannattaisi ajatella kumppanuutena, on Suomessa vuosikymmenten kokemus (welfare mix - tutkimus).

Julkisen puolen, joka viime kädessä vastaa palvelukokonaisuudesta, tulee kuitenkin voida tuottaa palvelunsa myös itse. Kumppanuuksia lisätään tällöin tarkoituksenmukaisuusperiaattein. Tämä mahdollistaa uusien tuottajien integroimisen ja asiakkaiden valinnanvapauden lisäämisen kokonaisuuteen hallitusti.

Valinnanvapauskokonaisuus on samaan aikaan riski palveluiden integrointitarpeen näkökulmasta.

Valinnanvapaus lisääntyy kuitenkin itsestään maakunnissa, kun edellä kuvatun tavoin vahvistetaan aikaa myöten kumppanuuksia maakunta- ja paikallistasolla. Lainsäädäntötasolla riittäisi, että annetaan maakunnille mahdollisuudet tehdä valinnanvapautta edistäviä sopimuksia tarpeen mukaan.

Sote-lakipaketissa ehdotettu rakenne on nyt tehty markkinoilla toimivien yritysten eikä asiakkaan näkökulmasta. Monien eri ihmisryhmien ja keskeisten palvelutarpeiden näkökulmasta vaikutusarvioinnit ovat tekemättä, lähinnä sukupuoliarviointi on mukana.

Jotta voidaan vastata uudistukselle asetettuihin tavoitteisiin sosiaalisesta näkökulmasta, kilpailuneutraliteetti ja tilaaja-tuottaja-malli tulisi jättää kokonaisuudesta pois. Ne sitovat maakuntien käsiä liiaksi hallinnollisen mallin rakentamiseen itse tavoitteisiin pyrkimisen sijaan.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- 1. Käsitys, jossa kansalaisten osallistuminen nojaa perinteisiin valtuustoihin eri tasoilla, ei vastaa tutkimuksen käsitystä osallistumisen vahvistumisesta. Se, että äänestämme jälleen samat henkilöt maakuntien poliittisiin elimiin, on lähinnä turhauttavaa.

Osallistuvan, paikallistasoisen budjetoinnin kokeilujen lisäämistä kannattaisi pohtia. Esimerkiksi, nuoret voisivat innostua kouluittain tai oppilaitoksittain pohtimaan, miten heidän arkiympäristöjään voisi tuottaa monimuotoisemmiksi niin että heille annetaan budjetointivaltaa ja -vastuuta esimerkiksi liikuntapaikoista, kohtaamisen mahdollistavista tiloista, julkisen ja yksityisen tilan ja palveluntarjoajat yhdistävistä kahvila-kirjasto-taidegallerioista jne.

2. Demokratian haastava ongelma on yhä laajentuva markkinoistumiskehitys sote-palveluissa. Vallalla oleva poliittinen epäluulo julkista palvelujärjestelmää kohtaan nojaa uskomuksille esimerkiksi markkinoiden ketteryydestä. Julkinen sektori takaa kuitenkin kokonaisuutena parhaiten maan, maakuntien ja asukkaiden edun. Siinä on tilaa myös ripeille ratkaisuille ja kokonaisuuksien hallinnalle. Julkinen sektori ei ole lähtökohtaisesti kallis, tämä argumentti vain sopii markkinatoimijoiden suuhun.

Julkisen palvelujärjestelmän kallistuminen on johtunut vääristä ratkaisusta: työterveyshuollon painokkaasta

eriyttämisestä, palvelusetelien ja muiden eri markkinoistamisratkaisujen hallitsemattomasta tuomisesta perusterveydenhuollon päälle.

Lääkäreiden on ollut kannattavaa siirtyä yksityisen sektorin yrittäjiksi siitä pitäen, kun heidän tuli mahdolliseksi 1990-luvulla siirtää verotustaan osingoiksi ja pääomatuloiksi. Myös juristit ovat samassa asemassa. Tämä keskeisten ammattikuntien siirtyminen yksityiselle on ollut valtiorakenteelle kallista ja kestänyt, sillä julkiset tahot ovat joutuneet maksamaan lääkärinä mitä vain on pyydetty.

Markkinoistamista tukeneet poliittiset ratkaisut ovat jo tuottaneet parinkymmenen vuoden ajan julkiselle sektorille moniportaista hallintoa, jota ei olisi tarvittu, mikäli julkinen terveydenhuolto olisi saanut kehittää toimintaansa omaehtoisesti. Julkinen sektori on joutunut maksamaan myös kilpailuttamistoiminnoista ja valvonnasta. Samanlaista hallinnon lisäämisen tarvetta ei ole yksityisillä toimijoilla, jotka nyt paljon puhutuissa kuntien kokonaisulkoistamisratkaisuissa ovat saaneet lisäksi sellaisenkin edun, että heille ovat kaikki toimivat – julkisen sektorin järjestämät – kiinteistöt henkilöstöineen olleet valmiina.

Sen sijaan julkisesti kokonaisuutena hallitut palvelut kuten koulutus ja erikoissairaanhoidot toimivat erinomaisesti kautta maan. Näitä tulee ajatella esimerkkeinä myös tulevan yhteiskuntapolitiikan hyväksi perustaksi. Näitä ei ole hajautettu markkinoille, eikä tule hajauttaakaan.

Markkinoistumiskehitystä ei tule edistää, vaan hallita. Avoimesti saatavilla olevassa Sosiaalipolitiikan Lumo -teoksessamme (tampub.uta.fi/handle/10024/98996) tutkija Olli Karsio kirjoittaa, että hyvinvointivaltion keskeinen tehtävä on ollut turvata valtion ja kansalaisten kannalta keskeisiä toimintoja markkinoiden tuottamilta häiriöiltä.

Nyt oletetaan, että yhteiskunnan tulisi tukea markkinoita. Näin ei ole keskeisissä sote-, koulutus- ym. palveluissa. Niissä myös markkinatoimijoiden etuna on, että julkinen taho vastaa kokonaisuudesta, jolloin kokonaisuus on hallittava ja ennustettava.

Markkinat eivät koskaan tule kantamaan viimekätistä vastuuta yhteiskunnallisesti tärkeistä palveluista tai ongelmallisten ihmisryhmien tilanteen turvaamisesta. Tämän vuoksi ei ole perusteita tavoitella kaikkien julkisten palveluiden järjestämistä ”kilpailuneutraalisti”.

Jos kyseessä on voittoa tavoitteleva yritys, sen logiikkaan kuuluu pyrkiä valtaamaan markkinoita. Tämä kehitys on jo nyt pitkällä Suomessa: yksityisistä palveluntuottajista muutamat suurimmat tuottavat yli puolet yksityisistä terveyspalveluista. Vahvan markkina-aseman saavuttamisen jälkeen yrityksen intressinä on nostaa pikku hiljaa hintoja. Yksityinen yritys voidaan aina myös vähin erin tai kerralla myydä – tyypillisesti ulkomaiselle pääomasijoittajalle, vaikka toimitusjohtajat esittäisivät muuta.

Juuri tällä hetkellä markkinatoimijat, jotka ovat ottaneet kuntien kokonaisulkoistuksia kontolleen, saavat veroetua ja myös tekevät kaikkensa osoittaakseen oman toimintansa julkista paremmaksi.

Niillä on myös mahdollista tehdä nyt työnsä halvalla, ennen kuin asema on vakiinnutettu. Tehdyt ulkoistukset ovat kuitenkin koko maata ajatellen kooltaan pieniä eivätkä riitä perusteiksi laajemmalle julkisen sektorin markkinoistamispolitiikalle.

Lisäksi yksityinen yritys pyrkii pitämään etenkin viimekätistä hoivaa tekevien (nais)hoitajien palkat pieninä. Johtajien palkitseminen voi puolestaan olla hyvinkin avokätistä. Laajan voitontavoittelun salliminen on merkki moraalikadosta yhteiskuntapolitiikassa. Kaikessa julkisen rahan käytössä tuleekin rajoittaa yritysten voitontavoittelua ja ylisuuria johdon ”kannustimia” tavalla tai toisella. Voittoa tavoittelevien yritysten tuominen keskeisiin rooleihin yhteiskunnassa heikentää avoimuutta ja kansalaisten mahdollisuuksia osallistua.

Infrastruktuurien puolelta asuntosijoitusyhtiöt ja taannoin kohuttu Caruna ovat esimerkkejä siitä, mitä on odotettavissa myös sote-puolella. Kelan koko ajan kohoavat asumistuet ovat jo tavaton tulonsiirto suoraan yksityisille markkinoille. Onko mikään tällä hetkellä niin kiinnostava sijoituskohde kuin Euroopan valtioiden kiinteä omaisuus ja vanhenevan väestön hoiva?

Suomessa ei tulekaan edetä markkinoistamispolulla hallitsemattomasti. Ehdotettu sote-rakenne on nimenomaan hallitsematon.

Niin sote-uudistuksessa kuin muussakin sosiaalipoliitikassa – sekä kansallisesti että kansainvälisesti – on vallalla virhekäsitys siitä, että laajaan julkiseen sektoriin sinänsä liittyisi jokin ongelma. Näin ei ole. On virheellistä uskotella, että markkinat hoitaisivat paremmin sellaisia tehtäviä kuin julkinen infrastruktuuri tai väestön terveys. Väitteet julkisen sektorin laiskuudesta, tehottomuudesta lisääntyvät aina taloudellisissa murrosvaiheissa. Niiden pohjalta ei voi tehdä poliittisia linjauksia.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Ei vastauksia.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Ei vastauksia.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Ei vastauksia.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Ei vastauksia.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Ei vastauksia.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudessa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Ei vastauksia.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Ei vastauksia.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Ei vastauksia.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisäateisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Ei vastauksia.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Ei vastauksia.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Ei vastauksia.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Ei vastauksia.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Ei vastauksia.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Ei vastauksia.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Ei vastauksia.

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Ei vastauksia.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Ei vastauksia.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidättekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Ei vastauksia.

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilöstön asema on ongelmallinen uudessa tuottamislaissa. Kaikilla toimialoilla tehtävät ulkoistukset / henkilöstön siirrokset eri tuottajille toistuvien kilpailutusprosessien yhteydessä hukkaavat hiljaista tietoa, heikentävät ammattitaidon tunnistamista ja tunnustamista, luovat epävarmuutta ja epätietoisuutta niin henkilöstölle kuin sille taholle, jolle palvelua tuotetaan, että ovat laaturiski. Markkinoistamiskehityksessä henkilöstön asema on kaikkiaan vaikea, ja pahimmillaan tuottajat hakevat aina sitä työehtosopimusta, jolla saadaan pidettyä henkilöstön palkat mahdollisimman alhaisina. Suomessa on korkeasti koulutetut sote-ammattilaiset, joiden työtä tulisi arvostaa ja tunnustaa myös sellaisella yhteiskuntajärjestelmällä, joka mahdollistaa pitkäjänteisen työnteon ja sisältöjen kehittämisen alhaalta päin, henkilöstöä kuulemalla. Sote-yhtiöittämisvaade ei ole henkilöstön etu, eikä se ole myöskään asiakkaan etu.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Ei vastauksia.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Ei vastauksia.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauden lisäämiseen liittyy samankaltaisia, hallinnollisesti vaikeita ongelmia kuin tilaaja-tuottaja-malliin ja yhtiöittämiseen. Se mikä näyttää jo nyt esitetyissä luonnoksissa vaikealta paperilla, tulee olemaan vielä monin verroin vaikeampaa käytännössä.

Myös valinnanvapautta tulisi edistää hitaasti niin, että maakuntien julkiset tahot voivat tehdä sopimuksia alueellisesti ja paikallisesti tarpeen mukaan, ei ylhäältä annettujen rakenteiden kaavaan pakotettuina. Myös järjestöt pysyvät mukana paremmin, mikäli niiden ei tarvitse tuottaa ensin tiettyä rakennetta voidakseen osallistua sote-kokonaisuuteen.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.